



R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

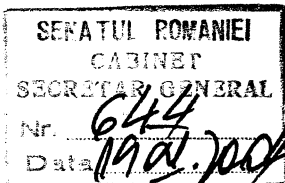
Telefon: (+40-1) 313 25 31 Fax: (+40-1) 312 54 80

Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosarul nr.161D/2004

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA GENERALĂ

Nr. 6376 / 19 -11- 2004



DOMNULUI NICOLAE VĂCĂROIU
PREȘEDINTELE SENATULUI

În temeiul art.31 alin.(4) din Legea nr.47/1992, vă comunicăm alăturat, în copie, Decizia nr.433 din 21 octombrie 2004, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art.50 alin.(2) din Legea nr.303/2004 privind statutul magistraților sunt neconstituționale în măsura în care din conținutul lor se înțelege că magistratul nu poate ataca în justiție o hotărâre prin care Consiliul Superior al Magistraturii îi refuză exercitarea unui drept dobândit.

Folosim acest prilej, domnule Președinte, spre a exprima înalta considerație a Curții Constituționale.

PREȘEDINTE

Ioan Vido

Prof. univ. dr. Ioan Vido



ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.161D/2004

DECIZIA nr.433
din 21 octombrie 2004

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.50 alin.(2) din
Legea nr.303/2004 privind statutul magistraților

Ioan Vida	- președinte
Nicolae Cochinescu	- judecător
Aspazia Cojocaru	- judecător
Constantin Doldur	- judecător
Kozsokár Gábor	- judecător
Acsinte Gaspar	- judecător
Petre Ninosu	- judecător
Ion Predescu	- judecător
Șerban Viorel Stănoiu	- judecător
Ion Tiucă	- procuror
Afrodita Laura Tutunaru	- magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.66 alin.7 din Legea nr.92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare, excepție ridicată de Artenie Cordoș în Dosarul nr.11/2003 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul de 9 judecători.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 12 octombrie 2004 și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a dispus amânarea pronunțării la data de 21 octombrie 2004.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 15 martie 2004, pronunțată în Dosarul nr.11/2003, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 9 judecători a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.66 alin.7 din Legea nr.92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare.** Excepția a fost ridicată de Artenie Cordoș într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii de admitere a propunerii ministrului justiției de revocare a sa din funcția de conducere.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că textul legal atacat este neconstituțional în măsura în care nu asigură exercitarea dreptului la o cale de atac împotriva hotărârii de revocare, din funcția de conducere, dispusă de Consiliul Superior al Magistraturii, deoarece, prin aceasta, se încalcă în mod grav principiul constituțional al liberului acces la justiție, precum și principiul consacrat prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului la judecarea cauzei sale de către un tribunal independent și imparțial stabilit de lege.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 9 judecători opinează că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, deoarece, în măsura în care textul atacat nu prevede expres sau prin trimitere la un alt text legal posibilitatea exercitării unei căi de atac împotriva hotărârii prin care s-a admis propunerea de revocare din funcția de conducere, se aduce atingere dispozițiilor art.16 din Constituție, cu referire la

art.6 și art.13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Potrivit art.24 alin. (1) din Legea nr.47/1992, cu modificările și completările ulterioare, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului. De asemenea, potrivit art.18¹ din Legea nr.35/1997, s-a solicitat și punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul României apreciază că art.66 alin.(7) din Legea nr.92/1992 nu limitează posibilitatea magistratului de a se adresa instanței judecătorești cu plângere împotriva unei hotărâri a Consiliului Superior al Magistraturii, "chiar dacă legea nu prevede în terminis o asemenea cale de atac".

Avocatul Poporului consideră că susținerea autorului referitoare la încălcarea principiului constituțional al liberului acces la justiție este neîntemeiată, deoarece împotriva hotărârilor pronunțate de Consiliul Superior al Magistraturii se poate face contestație la instanța de judecată, în condițiile prevăzute de Legea pentru organizare judecătorească.

Pe de altă parte, potrivit art.133 alin.(1) și (2) din Constituție, Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției și îndeplinește rolul de instanță de judecată prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor. În opinia Avocatului Poporului, Curtea Constituțională va putea să analizeze conformitatea prevederilor legale criticate cu dispozițiile art.133 și art.134 din Constituție. O asemenea analiză ar putea să pornească de la regula conform căreia Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției și, pe cale de consecință, o eventuală reglementare legală a implicării ministrului justiției în domeniul examinat ar putea conduce la încălcarea acestei reguli constituționale, dar și a principiului separației puterilor în stat, prevăzut de art.1 alin.(4) din Legea fundamentală.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând Încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, ale art.1 alin. (2), art.2, art.3, art.10 și art.29 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile art.66 alin.7 din Legea nr.92/1992, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.259 din 30 septembrie 1997, cu modificările și completările ulterioare, care aveau următorul conținut:

Art.66 alin.7: "Ministrul justiției poate propune Consiliului Superior al Magistraturii revocarea din funcția de conducere înainte de împlinirea termenului prevăzut la alin.5, dacă se constată exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției de conducere, precum și în cazul în care magistratul săvârșește o abatere disciplinară."

Ulterior sesizării Curții Constituționale, dispozițiile legale criticate au fost abrogate în mod expres prin art.107 alin.(2) lit.b) din Legea nr.303/2004 privind statutul magistraților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.576 din 29 iunie 2004. Potrivit alineatului (1) al aceluiași articol, această lege a intrat în vigoare după 90 de zile de la publicare în Monitorul Oficial. Noile prevederi referitoare la posibilitatea de revocare din funcția de conducere se regăsesc în art.50 alin.(2) din Legea nr.303/2004, cu următorul conținut: *"Revocarea din funcția de conducere se poate dispune, după caz, de Consiliul Superior al Magistraturii din oficiu, la propunerea*

colegiilor de conducere ale instanțelor sau ale parchetelor ori ca sancțiune disciplinară, în condițiile legii."

Ținând seama de faptul că prevederile legale criticate de autorul excepției sunt cuprinse, așa cum s-a arătat, în art.50 alin.(2) din Legea nr.303/2004 privind statutul magistraților, prin prezenta decizie Curtea Constituțională urmează să se pronunțe cu privire la constituționalitatea acestor dispoziții de lege.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele:

Cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate privește hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii prin care, la propunerea ministrului justiției, s-a dispus revocarea autorului excepției din funcția de președinte al Curții de Apel Târgu Mureș, pentru exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției menționate, reținându-se, între altele, că magistratul a tolerat o atmosferă încordată la Tribunalul Mureș, a redactat mai multe hotărâri judecătorești în mod necorespunzător și cu depășirea termenului prevăzut de lege, a încălcat normele deontologice prin « exprimarea în public a părerii despre un proces în desfășurare ».

Potrivit art.50 alin. 2 din Legea nr.303/2004 privind statutul magistraților, Consiliul Superior al Magistraturii poate dispune revocarea unui magistrat din funcția de conducere, din oficiu, la propunerea colegiilor de conducere ale instanțelor sau ale parchetelor ori ca sancțiune disciplinară.

Autorul excepției susține că dintre aceste cazuri, numai în unul singur, și anume când măsura a fost dispusă ca sancțiune disciplinară, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii poate fi atacată cu recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție, în condițiile prevăzute de art.50 alin.2 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii. În celelalte cazuri, cum este și cel de față, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nu poate fi atacată pe nici o cale deoarece, prin art.133 alin.(7) din Constituție s-a stabilit că hotărârile Consiliului Suprem al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor pronunțate în calitate de instanță disciplinară. În aceste condiții, dispozițiile legale atacate contravin normelor și principiilor constituționale

prevăzute în art.1 alin.(4) privind principiul separației puterilor în stat, art.20 privind *tratatele internaționale privind drepturile omului*, art.21 privind *accesul liber la justiție*, art.126 alin.(1) privind *instanțele judecătorești*, precum și dispozițiilor art.6 punctul 1 referitoare la dreptul la un proces echitabil și art.13 referitoare la dreptul la un recurs efectiv, din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Curtea Constituțională constată că înțelesul dispozițiilor legale atacate, afirmat de autorul excepției și de instanța de judecată, în opinia comunicată Curții, contravine prevederilor art.21 din Constituția României, precum și ale art.6 pct.1 și art.13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Astfel, în conformitate cu art.21 alin. (1) din Constituția României, orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, nici o lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept. În același sens, Curtea observă, de asemenea, că accesul liber la justiție constituie unul din drepturile fundamentale care, potrivit art.152 alin.(2) din Constituție, nu poate fi suprimat prin revizuirea Legii fundamentale.

În examinarea concordanței dispozițiilor legale atacate cu prevederile art.21 alin. (1) din Constituție, Curtea Constituțională reține că promovarea într-o funcție de conducere la instanțele judecătorești și parchete, în condițiile prevăzute de Legea nr.303/2004 privind statutul magistraților, generează raporturi juridice având în conținut, pe de o parte, obligațiile magistratului derivând din exercitarea funcției în care a fost promovat, iar pe de altă parte dreptul magistratului de a îndeplini această funcție pe perioada de 5 ani prevăzută de art.48 alin. 1 din lege, drepturile salariale și celelalte drepturi aferente.

Restrângerea dreptului magistratului de a ataca hotărârea de revocare din funcția de conducere numai la cazul în care revocarea s-a dispus ca sancțiune disciplinară contravine în mod evident prevederilor art.21 alin. (1) din Constituție, deoarece nu numai în acest caz magistratul se află în situația de a-și apăra *drepturile și interesele legitime* ci și în toate celelalte cazuri în care apreciază că măsura luată împotriva lui este nejustificată.

Având în vedere că promovarea magistratului într-o funcție de conducere nu constituie un act arbitrar ci depinde de îndeplinirea în persoana acestuia a condițiilor de vechime în magistratură, de calitatea activității profesionale desfășurate în ultimii 5 ani, de capacitatea de organizare și de decizie, condiții prevăzute de art. 48 și art. 49 din Legea nr. 303/2004, Curtea constată că **nici revocarea magistratului din funcția de conducere nu poate fi hotărâtă arbitrar, ci numai atunci când se constată că, din motive disciplinare sau din alte motive privind persoana sa ori modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, acesta nu mai corespunde exigențelor funcției în care a fost promovat.** Or, dacă nu se poate admite că revocarea din funcția de conducere este un act la liberul arbitru al Consiliului Superior al Magistraturii, este lipsit de orice rațiune și vădit contrar normei constituționale să i se permită magistratului să se apere numai împotriva acuzațiilor de ordin disciplinar, iar nu și împotriva imputării altor împrejurări reținute ca temei al hotărârii de revocare din funcția de conducere. Interdicția este cu atât mai nejustificată cu cât, așa cum susține autorul excepției că se întâmplă în cauză, este posibil ca fapte de natură disciplinară să fie caracterizate ca fiind manifestări de incompetență profesională și, în consecință, să dispună revocarea din funcție în acest sens – fără posibilitatea atacării hotărârii în justiție – în loc să se dispună revocarea din funcție ca sancțiune disciplinară, cu posibilitatea atacării hotărârii cu recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prohibirea exercitării de către magistrat a căii de atac în justiție împotriva hotărârii de revocare dintr-o funcție de conducere – în alte cazuri decât atunci când revocarea s-a dispus ca măsură disciplinară – ar avea ca urmare **împiedicarea acestuia de a-și apăra în justiție drepturile recunoscute în virtutea raportului de funcție,** consecință evident inacceptabilă, în raport cu textele constituționale citate.

Curtea Constituțională observă că împiedicarea exercitării unei căi de atac în justiție împotriva hotărârii prin care Consiliul Superior al Magistraturii a dispus revocarea din funcția de conducere – în alte cazuri decât atunci când revocarea s-a dispus ca măsură disciplinară – nu s-ar putea întemeia pe dispozițiile art. 133 alin. (7) din Constituție, cum fără temei, susține autorul excepției.

Statuând că hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, textul citat din Legea fundamentală are în vedere hotărârile cu caracter jurisdicțional care, numai acestea, pot avea, prin natura lor, însușirea de a fi « definitive și irevocabile » iar nu și alte hotărâri, cu caracter administrativ, emise de Consiliul Superior al Magistraturii. Asemenea hotărâri sunt cele pronunțate de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii în conformitate cu prevederile art. 37 alin. 2 din Legea nr.317/2004, „ ca instanță de judecată , având în competență soluționarea contestațiilor împotriva hotărârilor pronunțate de secțiile Consiliului Superior al Magistraturii.”

Alte hotărâri, cum sunt cele prevăzute de textul de lege care constituie obiectul excepției de neconstituționalitate sau cele prevăzute de art. 36 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, prin care Plenul Consiliului Superior al Magistraturii dispune eliberarea din funcție a judecătorilor stagiari și a procurorilor stagiari, transferul magistraților, suspendarea din funcție a magistraților și alte măsuri privind cariera magistraților, nu intră sub incidența prevederilor art. 133 alin. (7) din Constituția României întrucât, nefiind hotărâri cu caracter jurisdicțional nu pot fi „definitive și irevocabile”. Aceste hotărâri sunt prin natura lor acte juridice cu caracter administrativ, supuse controlului judecătoresc.

În același sens, Curtea observă că art. 133 alin. (7) a fost introdus în Constituție prin Legea de revizuire nr. 429/2003, aprobată prin referendumul național din 18 – 19 octombrie 2003. Ținând seama de prevederile art. 152 alin. (2) din Constituție, citat mai sus, în conformitate cu care nici o revizuire nu poate fi făcută dacă are ca rezultat suprimarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale cetățenilor, nu se poate admite că legiuitorul constituant a înțeles să supprime, pe calea revizuirii Constituției, dreptul magistraților de a ataca în justiție actele de decizie emise de Consiliul Superior al Magistraturii prin care li se încalcă drepturile dobândite.

În consecință, Curtea Constituțională constată că prevederile art. 50 alin. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul magistraților atacate pe calea excepției de neconstituționalitate contravin dispozițiilor art. 21 din Constituția României privind

accesul liber la justiție, art. 6 pct. (1) privind dreptul la un proces echitabil și art. 13 privind dreptul la un recurs efectiv, din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în măsura în care din conținutul lor se înțelege că magistratul nu poate ataca în justiție o hotărâre prin care Consiliul Superior al Magistraturii îi refuză exercitarea unui drept dobândit.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.146 lit.d) și art.147 alin. (4) din Constituție, precum și al art.1, art.2, art.3, art.11 alin. (1) lit. A. d), art.29 și al art.31 din Legea nr.47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide :

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Artenie Cordoș în Dosarul nr.11/2003 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul de 9 judecători și constată că dispozițiile art.50 alin.(2) din Legea nr.303/2004 privind statutul magistraților sunt neconstituționale în măsura în care din conținutul lor se înțelege că magistratul nu poate ataca în justiție o hotărâre prin care Consiliul Superior al Magistraturii îi refuză exercitarea unui drept dobândit.

Prezenta decizie se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, conform art.31 alin.(4) din Legea nr.47/1992, republicată.

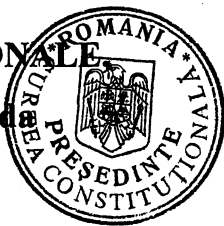
Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 21 octombrie 2004.

PREȘEDINTELE

CURȚII CONSTITUȚIONALE

Ioan Vid
Prof. univ. dr. Ioan Vid



Magistrat-asistent

Afrodita Laura Putunaru